

John Steinbeck

Bitmeyen Kavga

Türkçesi: Gün Zileli

Roman

1

Sonunda akşam oldu. Sokak lambaları yandı ve köşedeki neon restoran tabelası kıpkırmızı ışıklar saçarak yanıp sönmeye başladı. Kırmızı ışık Jim Nolan'ın odasına da hafiften yansiyordu. Jim, ayakları beyaz yatak örtüsünün üstünde, sert ve küçük sallanan sandalyede iki saattir oturmaktaydı. Ortalık iyice karar-mıştı. Ayaklarını yataktan indirdi ve uyuşan bacaklarını şöyle bir ovdu. Baldırlarındaki karıncalanma geçene kadar bekledi. Sonra ayağa kalkıp elektrik düğmesine uzandı. Oda aydınlandı: Üstündeki bembeyaz örtüsüyle kocaman yatak, koyu renk meseden yazı masası, eskilikten havı dökülmüş, temiz kırmızı halı.

Jim köşedeki lavaboya gitti, ellerini yıkadı ve ıslak parmaklarıyla saçlarını taradı. Lavabonun üstündeki aynaya baktı, bir an için küçük, açık renk gözleriyle karşılaştı. İç cebinin düğmesini açıp bir tarak çıkardı, düz, kumral saçlarını tarayarak bir tarafa yatırdı. Açık yakalı pazen gömlek ve koyu renk ceketle pantolon vardı üstünde. Bir havluyla sabunu kuruladı ve yatağın üstünde açık duran kağıt torbanın içine attı. Torbada bir tıraş bıçağı, dört çift yeni çorap, gri bir pazen gömlek vardı. Odaya bir göz attı, sonra torbanın ağzını dürdü. Son bir kez aynaya baktı, ışığı söndürüp çıktı.

Halı olmayan dar merdivenlerden indi ve girişin yanındaki kapıyı tıklattı. Kapı hafif aralandı. Bir kadının kafası görüldü, sonra kapı ardına kadar açıldı. Dudağının kenarında koyu renk bir ben olan, şişmanca, sarışın bir kadındı.

Kadın gülümsedi.

"Ba...ay Nolan."

“Ayrılıyorum,” dedi Jim.

“Fakat geleceksiniz değil mi, odanızı tutmamı istiyor musunuz?”

“Hayır. Temelli gidiyorum. Bir mektup aldım da.”

“Buraya hiç mektubunuz gelmedi,” dedi kadın kuşkucu bir havada.

“Hayır, çalıştığım yere geldi. Geri dönmeyeceğim. Bir haftalık kirayı peşin ödemiştim.”

Kadının gülümsemesi sönüp gitti. Yüzünde pek bir değişiklik olmamakla birlikte kızdığı belliydi.

“Bana bir hafta önceden bildirmeliydiniz,” dedi sert bir tonda. “Kural böyle. Önceden bildirmedığınız için paranızı geri ödeyemem.”

“Biliyorum,” dedi Jim. “Sorun değil. Ne kadar kalacağımı bilmiyordum doğrusu...”

Ev sahibesinin gülümsemesi geri geldi.

“Sessiz sedasız bir pansiyonerdiniz,” dedi. “Gerçi çok uzun kalmadınız. Yolunuz yeniden bu taraflara düşerse, beklerim. Yeriniz hep hazır. Limana uğrayan gemiciler için her zaman yerim vardır. Geldikleri ilk yer burasıdır.”

“Tabii ki, Bayan Meer. Anahtarı kapının üstünde bıraktım.”

“Işıkları söndürdünüz mü?”

“Evet.”

“Peki, yarın sabaha kadar yukarı çıkmam zaten. İçeri gelip bir şey içmez misiniz?”

“Hayır, teşekkür ederim. Gitmem gerekiyor.”

Kadın, gözlerini kısarak anlamlı anlamlı baktı.

“Başınız dertte mi yoksa? Belki yardımcı olabilirim.”

“Hayır,” dedi Jim. “Kimse peşimde falan değil. Sadece yeni bir iş buldum. İyi geceler Bayan Meer.”

Kadın pudralı elini uzattı. Jim, kağıt torbayı öbür eline alıp kadının elini sıktı. Parmaklarının ucunda onun yumuşak derisini hissetti.

“Unutmayın,” dedi kadın. “Sizin için her zaman odam var. Denizciler, seyyar satıcılar yıllardır bana gelip giderler.”

“Aklımda olsun. İyi geceler.”

Jim ön kapıdan çıkıp beton basamaklardan kaldırıma ininceye kadar kadın arkasından baktı.

Jim köşeyi dönüp bir kuyumcu dükkanının vitrinindeki saate baktı; yedi buçuktu. Şehrin doğu yakasına doğru yürüdü, önce mağazalardan ve özel dükkanlardan oluşan bölge, ardından toptancı mağazalarının ve depolarının bulunduğu bölge; bunların hepsi de gecenin bu saatinde sessizliğe gömülmüştü. Dar sokaklar boştu, depoların girişleri tahta parmaklıklarla ve tel örgülerle kapatılmıştı. Sonunda tuğladan yapılmış üç katlı binaların bulunduğu bir sokağa geldi. İlk katlarda emanetçi dükkanları ve ikinci el alet edevat dükkanları bulunuyordu. Üst katlarda, dikiş tutturamamış dişçilerin muayenehaneleri ile avukatların büroları vardı. Jim, aradığı numarayı bulmak için bütün kapılara tek tek bakarak ilerledi. Karanlık bir koridora girip basamakları lastik kaplı, tırabzanı pirinçten dar bir merdiveni tırmandı. Merdivenin başında küçük bir gece lambası yanıyordu, uzun koridordaki odalardan sadece birinin buzlu camında ışık vardı. Jim buraya yöneldi, üstündeki “16” rakamını görünce kapıyı tıklattı.

Sert bir ses geldi içeriden: “Girin.”

Jim kapıyı açıp girdi. Küçük büroda bir masa, metal bir dosya dolabı, portatif bir yatak, iki sandalye vardı. Masanın üstündeki elektrikli ocakta bir cezve, buhar çıkararak kaynamaktaydı. Masanın başındaki adam Jim’e çatik kaşlarla baktı. Önündeki karta göz atıp, “Jim Nolan?” diye sordu.

“Evet.”

Jim, adama dikkatle baktı. Temiz, koyu renk bir elbise giymiş ufak tefek bir adamdı. Sık, düz saçlarını yanlara doğru taranmış ve sağ kulağının hemen üzerindeki bir buçuk santimlik yarayı beceriksizce örtmeye çalışmıştı. Keskin, siyah, sinirli gözleri sürekli hareket halindeydi; Jim’den önündeki karta, oradan

duvardaki takvime, takvimden çalar saate, sonra yeniden Jim'e. Kemerli büyük burnu uç kısma doğru daralıyordu. Bir zamanlar dolgun ve yumuşak olduğu belli olan dudakları sürekli gergin tutulduğundan bir çizgi halini almış ve iki dudağının kenarında derin çizgiler oluşmuştu. Olsa olsa kırkının biraz üzerinde göstermesine rağmen yüzünde yıpranmışlığın işareti olan derin çizgiler vardı. Elleri de gözleri gibi sinirli görünüyordu, kocaman elleri vücuduna göre fazla büyüktü, parmakları uzun, düz, tırnakları genişti. Elleri, kör bir adamın elleri gibi masanın üstünde sürekli hareket ediyor, kağıtları düzlüyor, masanın kenarlarını yokluyor, yeleşindeki düğmelere dokunup duruyordu. Sağ eliyle elektrik ocağına uzanıp fişi çekti.

Jim, kapıyı yavaşça kapatıp masaya doğru ilerledi.

"Buraya gelmem söylendi," dedi.

Adam ayağa kalkıp elini uzattı.

"Adım Harry Nilson. Başvurunuz burada."

Jim'le el sıkıştılar.

"Otur, Jim."

Sinirli ama yumuşak bir ses... Sesini yumuşatmak için çabalamıştı sanki.

Jim sandalyeyi çekip masanın yanına oturdu. Harry, masanın çekmecesini çekti, delikleri kibrit çöpüyle kapatılmış ağzı açık bir süt kutusu ile bir kase şeker ve iki fincan çıkardı.

"Kahve alır mıydın?"

"Tabii," dedi Jim.

Nilson sade kahveyi fincanlara koydu.

"Başvurularla ilgili olarak şöyle bir yol izliyoruz, Jim," dedi.

"Kartın, üyelik komitesine gitti. Seninle konuşup bir rapor hazırlamak zorundayım. Komite, raporu gözden geçirecek ve üyeliğini oylayacak. Bu yüzden, sana biraz ayrıntılı sorular sormak zorundayım."

Kahvesine süt koydu, başını kaldırıp baktı, gözleri güldü bir an için.

"Tabii, biliyorum," dedi Jim. "Union League Club'dan* bile daha seçici olduğunuzu duymuştum."

"Doğrusu, öyle yapmak zorundayız!"

Şeker kasesini Jim'e uzatırken aniden sordu:

"Neden Parti'ye üye olmak istiyorsun?"

Jim kahvesini karıştırdı. Vereceği cevabı düşünürken yüz hatları belirginleşti. Önüne baktı.

"Bunun için ufak tefek birçok sebebim var. Esas olarak da şu: Bütün ailem bu sistem yüzünden mahvoldu. Peder işçi mücadelelerinde çok darbe aldı, şamar oğlanına döndü. Eskiden çalıştığı mezbahayı dinamitleme fikrine takmıştı. Sonunda, polis silahından çıkan bir saçmayı göğsüne yedi."

Harry araya girdi.

"Babanın adı Roy Nolan mıydı?"

"Evet. Üç yıl önce öldürüldü."

"Tanrım!" dedi Harry. "Ülkenin en cesur herifi olmakla ün salmıştı. Tek başına beş polisin hakkından geldiğini duymuştum."

Jim, gülümsedi.

"Bence de, fakat her seferinde altı polis çıkardı karşısına ve fena halde dayak yedi. Eve kanlar içinde gelirdi. Ocağın yanına otururdu. Onu kendi haline bırakırdık. Tek kelime söyleyemedik, yoksa ağlamaya başlardı. Daha sonra annem onu yıkarken bir köpek gibi inlerdi." Bir an durduktan sonra devam etti. "Biliyorsun, babam mezbahada kesimciydi. Güçlenmek için durmadan kan içirdi."

* **Union League Club:** İç Savaş sırasında, belli başlı Kuzey toplulukları içinde, Başkan Lincoln'ün yönetimini desteklemek ve etkilemek üzere Cumhuriyetçi Parti'nin işadamları tarafından çeşitli Union League'ler kurulmuştu. Daha sonra bu dernekler, partizan örgütlenmeler olarak yerel politikaları kontrol etmek üzere faaliyetlerini sürdürdü. Müstakbel üyeler, kulüplerin yönetimleri tarafından, mali, sosyal ve politik yeterlilikleri açısından sıkı bir şekilde gözden geçirilerek seçilir veya elenirdi. Etnik azınlıklar ve kadınlar, 1960'larda, ulusal sivil haklar yasasıyla ayrımcı iç tüzükler geçersiz kılınmaya kadar bu kulüplere girememişlerdir. (İngilizce baskıdaki yayıncının notu- Bundan sonraki dipnotlarda (y.n.) olarak geçecektir.)